

La Humanitat

Any II : Núm. 192
Barcelona, 22 de juny de 1932

Redacció i Administració, Pelayo, 56 segon :-: Telèfons 16407 i 16408
Impremta: Muntaner, 49 :-: Telèfon 31518

Fundador LLUIS COMPANYS

L'aviador alemany, Hans Bertram, ha estat assassinat

És retrobat l'hidroavió abandonat

Londres. — Un telegrama de Wynham (Nova Galles del Sud) anuncia que una expedició que va sortir ja una setmana a la recerca de l'aviador alemany Hans Bertram, desaparegut des de fa tres setmanes, ha pogut descobrir l'hidroavió abandonat al golf de Cambridge, a la costa occidental d' Austràlia.

Una nota deixada dins de la cabina, declara que els aviadors se serviren d'un dels flotadors per a temptar d'arribar fins a una costa habitada.

Es de notar que aquesta declaració es contradiu amb el missatge que ha estat descobert ja deu dies pels indígenes, escrit damunt un estoig de cigarretes portant les inicials de l'aviador alemany, dient que l'equipatge de l'hidroavió tenia la intenció de penetrar-lo cap a l'interior.

Són retrobats els cadàvers de l'aviador Bertram i del seu pilot

A 25 quilòmetres d'Elsie Island han estat trobats els cadàvers de l'aviador alemany Bertram i del seu company de vols. Per l'estat dels cossos dels aviadors, ha resultat fàcil veure que aquests havien estat assassinats. Al final del seu magnífic raid Europa-Àsia, s'ha comès a Austràlia, on l'aviador havia arribat, el terrible i misteriós assassinat.

UNA FESTA POPULAR

El que és la típica «Patum» de Berga

Demà, al Poble Espanyol de Montjuïc, es donarà, organitzada per la Junta de Museus de Barcelona, una representació pública de la popular «Patum», de Berga.

—Què és això de «La Patum»? —preguntaran molts dels nostres lectors que sols d'oida coneixen la tradicional institució.

Deixem a la J. de M. que ens ho expliqui:

—Amb aquest títol estrany, de significat no aclarit encara, és coneguda una representació popular, per demés atraient i suggestiva i de gran valor arqueològica, que té lloc a la ciutat de Berga cada any per la diada de Corpus i el següent diumenge. Aquesta representació, qualificada pel nostre poble com una de les quatre meravelles de Catalunya, està animada d'una vida i color veritablement encisants i constitueix un document d'excel·lent importància per a l'estudi dels rudiments del Teatre en una de les seves formes més simples i senzilles.

«La Patum» és un d'aquells autèntics sagraments que havien estat en ús per a major celebrar i festejar la solemnitat de la Sagrada Eucaristia, elevada a la seva major veneració el dia de Corpus, però dintre d'aquesta mena de representacions caigudes ja en ple desús fa segles, la que ens ocupa està posseïda d'un màxim grau de rusticitat i arcaisme que li dona una màxima valor. La gran majoria d'autes sagraments d'origen més recent desentrotllaven un argument pintat amb eloqüents parlaments i diàlegs, deguts sovint a les plomes més florides; «La Patum» no és així, empra els seus elements a un fons espectacular més antic que el que pertany al temps dels autèntics sagraments, i es desenvolupa sense paraules, fent ús d'un elemental simbolisme, barrejant i confonent conceptes i elements de temps i sentits ben diversos, emboïllats per la inconcreció, el misteri i la incògnita que tant caracteritza les coses de caràcter popular; barreja la dansa simbòlica plena de vida, moviment i retrò de costums i carraus, representació dels balls de diables, turcs i cavallets i nans, amb la placidesa i reverent intervenció de figures al·legòriques, de lent i pesant moviment, com l'airós àguila, la rústega mulassa i els encarcerats i rígids gegants, tots ells elements d'altres representacions populars, i tots ells amb llur significació més o menys suposada, però que en ésser aplegats i reunits en «La Patum» prenen tot un altre caire, donant a aquest espectacle un regust i originalitat ben propis i únics.

«La Patum», per haver-se arrel·lurat en una ciutat muntanyenca com Berga, ha resistit l'acció enrunadora del temps i ha sobreviscut a un bon nombre de generacions, més del que ho han fet altres espectacles de la seva naturalesa, proporcionant-nos el goig de poder contemplar amb tota la seva valor de cosa vivent i en tot el seu esplendor d'època, un espectacle propi dels segles XV i XVI, cas únic, que nosaltres sapiguem, no ja a Catalunya, sinó fins fora d'ella, perquè el nostre

espectacle constitueix, no ja tan sols una graciosa curiositat, sinó un interessantíssim document d'estudi per a la història del Teatre, el sentit i la visió de l'art plàstic i l'evolució de costums.

L'exhibició pública de la revetlla de Sant Joan serà precedida d'unes paraules del director de Museus, senyor Joaquim Folch i Torres, el qual ex-

EL GROS TIMBAL QUE ACOMPANYA LA PATUM DE BERGA

Miss Europa 1930, ha estat excomunicada per uns frares

Stambul. — El patriarca del Shanar a Stambul, d'on pertanyen els famosos convents del Mont Athós, ha llançat l'excomunió a mademoiselle Alice Diplarakou, «miss Europa 1930», i a les persones que l'acompanyaven en l'escandalosa aventura.

Miss Europa va sortir sola en avió d'Atenes i va aterrar al Mont Athós, on mai cap persona ni bestia del sexe femení no ha residit en aquells paratges. Va sense dir que la senyoreta Diplarakou anava vestida d'home.

Després de Marise Choisy, el famós reportatge de la qual entre els frares del Mont Athós va fer gran escàndol, cap més dona no havia pogut burlar la gendarmeria, la qual vigila i protegeix la virtut dels innocents frares.

Reconeguda com a pertanyent al sexe femení, va ésser detinguda per ordre del Sant Cenacle, el qual la lliurà al comissari hel·lènic per tal d'obtenir la seva expulsió.

Pel que es veu, aquells frares no necessiten dones i desprecien àdhuc miss Europa 1930. De quin pa jan rosegons!

POLITICA PORTUGUESA

Oliveira Salazar va a constituir un nou Govern

Lisboa. — A la residència del ministre de Finances, doctor Oliveira Salazar, s'ha reunit aquest amb el governador militar de Lisboa i altres alts caps i oficials de l'Exèrcit, acordant declarar la crisi ministerial en la present setmana. Aquesta decisió fou comunicada seguidament als ministres de la Governació i de la Guerra.

Sembla que el senyor Oliveira Salazar serà el president del nou Govern, i segurament formarà part d'ell el ministre de Colònies, actualment absent, a l'Àfrica.

A la mateixa reunió s'ha discutit també la conveniència que continuï o no l'actual Ajuntament lisboenc.

plificarà el que serà el Museu d'Art Popular que la Junta de Museus organitzarà al «Poble Espanyol» i d'una conferència del reputat folklorista Joan Amades sobre la història i el significat de «La Patum», de Berga.

Aquests parlaments seran emesos per altaveu i, al mateix temps, radiats.

Immediatament, començarà l'exhibició de «La Patum», pel següent ordre:

Primer: «Moros i cristians o turcs i navallets»; 2on: «Diables»; 3er: «Aula guita»; 4rt: «L'Aliga»; 5è: «Nens vells»; 6è: «Nens nous»; 7è: «Diables plens».

La segona part començarà a dos quarts de dotze i consistirà en una audiència de sardanes a càrrec de la Cobla Barcelona.

JA ERA HORA!

El bisbe de Barcelona prohibeix als capellans de la seva diòcesi que facin política

El bisbe de Barcelona ha publicat en el «Butlletí Oficial» un decret en llatí, el text del qual diu el següent: «Com que els sacerdots han de mereixer la confiança de tots els fidels, no deuen dedicar-se a funcions polítiques, abocades a partidisme, i per això han de situar-se i procurar aparèixer sempre per damunt d'aquelles.

Tenint en compte l'exposat anteriorment, per aquest nostre decret, a tots els clergues sotmesos a la nostra jurisdicció prohibim terminantment:

Primer. — Que entrin als cercles polítics, amb la sola excepció de què es tracti de sacerdots que obtinguin de nosaltres llicència per escrit per a disertar en tals llocs d'assumptes religiosos, morals o socials. I tan sols amb aquest ministeri han d'usar l'esmentada llicència.

Segon. — Que concorrin a les reunions vulgarment anomenades mítings o a conferències de partits polítics, sigui el que sigui el lloc on se celebrin.

Tercer. — Que parlin públicament d'assumptes que fomenten els partidismes polítics i disgreguen l'esperit dels catòlics, i que escriguin en fulles o periòdics de les coses alans esmentades, tractant-se de clergues així seculars com regulars que haguessin ob-

—I, doncs, ¿què penses fer per a guarir la teva dona?
—Examinar-la de doctrina per tal que l'admetin a l'Hospital Clínic.

tingut de l'ordinari la llicència que es cita al canó 1.386 del Codi Jurídic.

A més tinguin compte els sacerdots quan donin exemples als fidels en assumptes político-religiosos de tenir presents les normes publicades per l'Episcopat espanyol i donar orientacions atenint-se a elles.

De les desobediències d'aquest decret se'n té de notificar a nosaltres o l'arxiprest si es tracta d'un sacerdot de parròquia.

Coses d'un català a Madrid

Un amic nostre estigué a Madrid dies enrera per tal d'assistir a l'entorn de futbol Barcelona-Atlètic de Bilbao. Com que el sabem un bon observador, en trobar-lo ahir a l'hora de l'aperitiu, li hem preguntat:

—Quines observacions heu fet aquests dies a Madrid?

—Voleu que us parli del partit?

—No, home, no. Detalls volem, aquestes coses que sabeu copsar d'un cop de vista.

—Ah! Bé doncs, n'hi ha alguna que val la pena.

—Vinga, doncs.

—En primer lloc us diré que hi ha catalans que no ho semblen.

—Digueu-nos doncs, que tenim fretura per saber-ho.

—Us vaig a complaure. Vaig arribar a Madrid dissabte al vespre. Per cert que al mateix tren hi venia un equip de rugby que feien molt de xivarri. No t'ho pots pas figurar. I després diuen que tan sols els madrilenys són «castiços». Doncs bé, aquells nois són simpàtics i alegres. Mireu que em vaig passar tot el viatge amb ells sense donar-me'n compte.

—Bé, què fereu en arribar a Madrid?

—Després d'anar a l'Hotel, vaig anar a veure Planetas i els seus discos vivents. Em sentia més català així.

—I després?

—A la Granja el Henar. Per cert que hi havia allí bon nombre de parlamentaris catalans amb un posat tot seriós.

—Vàreu esbrinar a què obeïa?

—De seguida ho vaig tenir aclarit. Ells mateixos m'assabentaren de la mort del pobre Albert de Quintana.

—Expliqueu, expliqueu.

—Us diré que després de recórrer als directius del Barcelona, em vaig veure obligat a pagar 90 pessetes per dues localitats que en costaven trenta-sis. Gràcies a les atencions d'aquells senyors, que no tingueren en compte el meu historial esportiu. Per cert que, un cop les havia comprades, el xofer del taxi em digué: «Señorito, ha gastado usted mucho.»

—Què vàreu respondre?

—Doncs que els catalans estalviem una pesseta, però que, si cal, ens en gastem cent.

—Molt bé.

—El porter de l'Hotel, malgrat no haver-hi entrades, les venia a doble preu. Això de la venda va ésser una jugada del senyor Cabot.

—El secretari de la Nacional?

—Sí, el català renegat, com jo li dic.

—No és aquest sol, per això.

—Què va, home. En assabentar-me que els nois que venien en el mateix tren que jo jugaren al matí el campionat de rugby, vaig anar a veure'ls, i no sabeu quants catalans érem allí?

—Home, jo no hi era.

—Doncs, bé. Un periodista, un directiu, un amic meu i jo. Tots els altres directius del Barcelona estarien dormint encara, perquè no se'ls veia enlloc. Per cert que Terradelles va felicitar l'equip de rugby en assabentar-se que havien restat campions i aquests varen enviar un telegrama oferint el triomf al venerable Macià.

—Quines personalitats veiéreu al futbol?

—El ministre d'Obres Públiques i l'alcalde de Madrid. Per cert que m'estranyà de no veure Terradelles a la llotja presidencial, éssent com és conseller de Governació de la Generalitat.

—Era al camp?

—Sí, jo el vaig veure.

—Se'n devia oblidar.

—Aquesta és la pensada menys sospitosa. Però un oblit d'aquests és imperdonable.

—Sí, no hi ha dubte.

I en aquest punt hem acabat la conversa. Es l'hora de sopar. La Rambla va plena de gom a gom de gent freturosa, que cerca el mateix que nosaltres. Hem deixat el nostre amic i hem reproduït aquesta conversa sense transcendència.

PETITS DIALEGS

—El Govern trontolla. Això de l'Estatut el farà caure. La crisi és imminent.

—Voleu dir?

—No ho dubteu. Els radicals no li prestaran ajut. I Azaña no tindrà més remei que dimidir.

—No sigueu pessimista!

—Què voleu fer-hi! Són coses que es veuen venir.

—Vós... sou d'esquerra?

—No, senyor. Sóc catòlic, apostòlic i romà.

—Ah, vaja!

—Totes les minyones de servei figuren al cens jemení.

—Bé, això si els amos les han empadronat!

—No cal. Ja hi ha entitats que se'n preocupen. En sé d'una, al carrer de Muntaner, que ha empadronat totes les minyones que hi van els diumenges. I encara ha fet més.

—Què ha fet?

—Les ha apuntat sòcies de la Llga.

—Abans, els polítics de Madrid ens deien, tots enfadats: «Cal que parlem clar i que ens digueu si sou separatistes.»

—I això, a què ve?

—A què ara han canviat les coses, i tindrem de preguntar a determinats polítics madrilenys: «Cal que parlem clar i que ens digueu si sou imperialistes.»